



**Rvperti Ab||batis Monasterii || Tvitiensis Ordinis S.
Benedicti The||ologi antiqui, Opera duo, ut egregia sanè,
ita diu desiderata, multoq[ue] || labore perquisita, ac
sumptu haud ita modico ...**

Rupert <von Deutz>

Colonia, M. D. XXVI.

VD16 R 3796

Epilogus saluationu[m]. q[uo]d uerbo, p[ro]missionis usq[ue] ad
natiuitate[m] Ch[rist] septies saluatus sit p[opulu]s ilie, de q[uo] oportebat
nasci Chr[istu]m, & hoc p[er]tinere ad Sanctæ ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71860)

ore eius ille populus dei liberatus est. Eatenus sicut euenerat, sic predictum fuerat per prophetam Osee. Et domui Iuda miserebor, & saluabo eos in domino deo suo, & non saluabo eos in arcu & gladio & in bello & in equis & in equitibus. Denique Nabuchodonosor coram seruis dei excelsi prosterneretur, & eum solum ac uerum esse deum semel & iterum ac tertio uictus confiteretur: itaque, ut domus dei in Hierusalem, quam ille destruxerat, reedificaretur: similiterque ut Aman malitia in caput eius reuenteretur, & in patibulo quod parauerat Mardocheo ipse se appenderetur: non in arcu & gladio factum est, non in bello neque in equis & equitibus, sed in domino deo qui solus habens corda regum in manu sua, inclinauit quo uoluit: quatenus illius populi reliquiae saluarentur, & propositum eius adimpleretur. Porro ut istius bestiae ferocitas, id est regnum Graecorum, cassaretur, in eo maxime, quod scripsit rex Antiochus, & misit liberos per manus nuntiorum in Hierusalem, & in omnes ciuitates Iudae, ut sequerentur leges gentium: & in arcu & in gladio, in bello factum est, attamen sicut per Danielelem predictum fuerat, auxilio paruulo. Tres fratres fuere duces bellorum, Iudas & Ionathas & Symon, & armis quidem paucis pugnauerunt, sed magna fide uicerunt. De istis latius a nobis tractatum est in opere, quod de uictoria uerbi dei scripsimus, et ideo nunc supersedendum est. Tantum enim ad praesens propositum hoc pertinuit considerare, in auxilio domini, sacramentum numeri ternarii, quia more suo fecit trinitas deus, ut auxiliando illis curam & sollicitudinem suam praesentem adesse, per hunc numerum significaret, nimirum digne pro magnitudine negotii, scilicet propter spem promissionis repositam omnibus sanctis in aduentu, qui tunc expectabatur, saluatoris Christi filii dei.

¶ Be rectitudine iudicii quo dictum fuerat per prophetam Osee, quia non addam ultra misereri domui Israel, & domui Iuda miserebor, & quod domus Iuda tres habuerit reges iustos: domus autem Israel ne unum quidem. Cap. XIII.

Ad causam eandem pertinet, quaerere nunc, et scire rectitudinem iudicii, in eo quod paulo ante memorauimus dictum a domino per prophetam Osee, et domui Iuda miserebor. Praemiserat enim, quia non addam ultra misereri domui Israel, sed obliuione obliuiscar eorum, et tunc demum istud edixit. Et domui Iuda miserebor, et saluabo eos in domino deo suo, et ita factum est. Nam decem tribuum captiuitas permansit irreuocabilis, qua captiuauit rex Assyriorum, et transtulit Israel in Assyrios, posuitque eos in Aila et in Abor, iuxta fluuium Gozam in ciuitatibus Moedorum: tribus autem Iuda praefinito tempore saluata in domino deo suo, et ita factum est. Nam decem tribuum captiuitate reuocata est. Istud ergo quod reuerentibus uel se uolentibus pro rectitudine iudicii cito responderetur, quia quauis peccauerit tribus Iuda, regnum Dauid, in multis, sicut et decem tribus, regnum Hieroboam, quas ille scidit a domo Dauid: attamen in hoc bene fuit, quod secundum saepe dictum (quo ualde delectamur) ternarii numeri sacramentum, tribus Iuda Carfam decem tribuum in iudicio superauit. Tres quippe misericordiae uiros, tres reges iustos deus iudicii dominus, in tribu Iuda inuenit, Dauid et Ezechiam et Iosiam. Nam praeter tres istos omnes peccauerunt. De regibus autem decem tribuum constat, quia omnes peccauerunt, nullusque excipi potuit, quia nullus eorum recessit a peccatis Hieroboam, id est a uitalis quos fecit Hieroboam. In tribu Iuda tres (ut iam dictum est) ab eiusmodi peccato liberi et iusti fuerunt, et de alijs nonnulli de peccato suo penitentiam egerunt. In regibus autem decem tribuum, unus et idem fuit idolatriae cultus, dumtaxat in illis uitalis: nam cultum Baal alijs illorum deleuit, scilicet Iehu filius Nansi. Sed quantum ualuit, Baal delere, et nihilominus uitalos pro deo colere. Propterea dictum illud propheticum ualde congruit illis regibus Samaritae. Qui optimus in eis est, quasi paliurus, et qui rectus quasi spina de sepe.

¶ Epilogus saluationum, quod a uerbo promissionis usque ad natiuitatem Christi scriptis saluatus sit populus ille, de quo oportebat nasci Christum: & hoc pertinere ad sancte trinitatis mysterium, quia singula saluationes factae sunt propter tres siue per tres uiros, qui inuenti sunt in medio eorum. Cap. XIII.

Ecce quotiens gens illa saluata est propter tres uiros qui inuenti sunt in medio eorum, sub magno sanctae trinitatis mysterio, sicut iam saepe dictum est. Primo ubi seruiebant in Aegypto propter peccatum patrum suorum, qui uenerant Ioseph fratre suum, clamantes ad dominum, exauditi sunt propter illos patres et matres

Osee. 1.

Dani. 2. 4. 14

I. Esdr. 7. 6. 7

Hester. 3. 1. 7.

Prouer. 12

I. Malach. 1.

Danie. 8.

Auxiliu dei, i

tribus fratribus

Osee. 1.

4. Reg. 17.

Cur tribus Iuda saluata potius est, quam decem tribus Israel

4. Reg. 10.

Miche. 7.

Gene. 37

Exodi. 2. ximos tres uiros, Abraham, Isaac & Iacob, dicente scriptura. Ascenditq; clamor eorū ad dominū pro operibus, & audiuit gemitū eorū ac recordatus est sceleris quod pepigerat cū
 Exodi. 32. Abraham, Isaac, & Iacob. Item cū dixisset ut disperderet eos, propter uitulū quem fecerant, pepercit eis propter eōsdē uiros, stante Moysē in conspectu eius in contractione, id est, in nimia mentis humilitate, ac dicente. Cur domine irascitur furor tuus contra populū tuum? Recordare Abraham, Isaac & Israhel seruatorum tuorū. ¶ Deinde cū fecissent duos uitulos, secuti Hieroboam, & scissi à domo Dauid, & tribus quoq; Iuda coluisset deos gētium, & proinde pars utraq; iuste tradenda esset in captiuitatē: saluata est eadē tribus Iuda propter uiros tres, qui inuenti sunt in medio eorū, Dauid, Ezechiam, & Iosiam, præter quos omnes peccatū commiserunt, ait Iesus filius Sirach. Nam reliquerunt legē potentes reges Iuda, & contempserunt timorē domini. ¶ Deinde cū in captiuitatem ducti communem haberent luctū, iuxta illud, Super flumina Babylonis illic sedimus & fleuimus, dum recordaremur Syon, maximum consolationis incrementū adepti sunt per uiros tres, qui inuenti sunt in medio, Sydrach, Misach & Abdenago: quia contempserunt iniqui regis imperium, & in medio fornacis ardentis gloriōse triumphauerunt. ¶ Deinde ubi placuit deo ut solueretur captiuitas, & fundaretur templum quod destructum fuerat, & reedificaretur ipsa ciuitas Hierusalem. Hoc itidem per uiros tres deus effecit, per quales uoluit et per quales fieri oportuit, scilicet non per ipsos tantū captiuos & inopes, sed per eos sub quibus captiuū tenebantur reges potentes, Cyrum, Darium, & Artaxerxen. ¶ Deinde ubi uoluit superbissimus Aman delere uniuersum genus Iudæorum, per istos tres salus facta est, Hester, & Mardocheum, & ipsum regem Assueg. ¶ Deinde, cum idem agere conaretur diabolus, sub regno Græcorū, per trium ducū Iudæ & Ionathæ et Symonis, bellicā uirtutem ac præclaram fidem, illius populū reliquæ saluatae sunt. Valde iocundum in istis numeris mysteriū, quia septies (sicut hic enarratū est) propter uiros tres siue per uiros tres, deus unus et trinus, id est, quem confitemur et colimus, pater, et filius, et spiritus sanctus, populū illum saluauit et liberauit, usq; ad implendum uerbum promissionis, per quod et nos salui facti sumus.

¶ Non ita nunc esse populo illi post natum Christum, sed si fuerint (ait dominus) tres uiristi in medio eius Noe, Daniel, & Iob, uiuo ego quia ipsi soli iustitia sua liberabunt animas suas. Cap. XV.

Ezech. 14. Obiectio, de tribus Noe, Daniel & Iob



Ceipe autem, quid nūc dominus dicat per prophetam Ezechielē, fili hominis terra, cū peccauerit mihi, ut prauaricetur prauaricans, extendam manū super eam, et interficiam de ea hominem et iumenta. Et si fuerint tres isti uiri in medio eius, Noe, Daniel, et Iob, uiuo ego, quia ipsi soli iustitia sua liberabunt animas suas. Nec semel dixisse contentus, secundo et tertio et quarto sententiā repetit, uiuo ego, quia nec filios nec filias liberabunt, sed ipsi soli liberabuntur, uiuo ego, non liberabunt filios neq; filias, sed ipsi soli liberabuntur, uiuo ego, quia filium et filiam non liberabunt sed ipsi soli iustitia sua liberabunt animas suas. Quatuor iudicia sua dominus distinguens, famē, malas bestias, gladiū, et pestilentia: de singulis eandē sententiā sub scripsit: At nō omnia hæc, ita subiungit, Quod et si quatuor iudicia mea pessima, gladium et famem et bestias malas et pestilentiam misero in Hierusalem, ut interficiam de ea hominē et pecus: tamen relinquetur in ea saluatio educentiū filios et filias. Nisi istud discruisset, nisi quādam terram in superioribus sententijs, quæ longe diuersa sit ab Hierusalem intelligi uoluisset: nō mirum id quod ait, Noe, Daniel et Iob, ipsi soli iustitia sua liberabunt animas suas, contrarium uideretur ei quod hætenus narratū est, quia multoties propter uiros tres et per uiros tres gens illa liberata est. Quō ergo separationē fecit terræ ab Hierusalem, quid nisi separationem intelligere debemus terræ, id est, synagogæ (quæ nunc usq; blasphematur Christū, quem crucifixit) ab Hierusalem, id est, ab ecclesia quæ in Christū credit: Sed dicit aliquis, Quomodo in medio terræ illius, id est, synagogæ quæ Christū crucifixit, unquā esse poterunt tres isti uiri, Noe, Daniel et Iob? Ad hæc inquit, Isti quidē tres uiri, Noe, Daniel et Iob, longe ante fuerunt, longe ante ab hac uita decesserunt. ¶ Illa terra maledicta crucifige

Solutio.